

ՀՀ օրենքը զանգվածային լրատվության մասին Քաղվածք

Ընդունված 2003 թ.
Ստորագրող՝ Ռ. Քոչարյան

Զանգվածային լրատվության իրականացում, խոսքի ազատության իրավունքի ապահովում,
լրագրողների հավատարմագրում, տեղեկատվության հերքում, պատասխան,
պատասխանատվություն:

Խոսքի ազատություն

ԶԼՄ գործունեության սկզբունքներն են.

- Իրավահավասարություն,
- Օրինականություն
- Խոսքի ազատություն
- Բազմակարծություն

Լիցենզավորվում է միայն Հեռուստատադիտեռաբձակումը. գործում է հեռուստատեսության և ռադիոյի
մասին ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան: Մյուս բոլոր ԶԼՄ-ները գործունեություն են ծավալում
ազատ՝ առանց լիցենզավորման:

ԶԼՄ գործունեության ընթացքում **ԱՐԳԵԼՎՈՒՄ է.**

Գրաքննությունը. որևէ տեղեկատվություն տարածելուն կամ դա տարածելուց հրաժարվելուն
նպատակաուղղված կամ դրան հանգեցնող հարկադրանքը լրատվական գործունեություն
իրականացնողի և լրագրողի նկատմամբ:

Լրագրողի մասնագիտական օրինական գործունեությանը **խոչընդոտելը.**

խտրականությունը լրատվության համար անհրաժեշտ սարքավորումների և նյութերի
քաղաքացիական շրջանառությունում.

ցանկացած, այդ թվում՝ այլ երկրներում թողարկված և տարածված լրատվության միջոցներից
օգտվելու՝ **անձի իրավունքի սահմանափակումը:**

Տեղեկատվության աղբյուրներ

*(հ.գ. Տեղեկատվության աղբյուրների չբացահայտումը շատ լրագրողների համար նման է անձնական պատվի
խնդրին. Դեպքեր են եղել, երբ անգամ դատարանի որոշմամբ լրագրողը հրաժարվել է բացահայտել աղբյուրը և
քրեական պատասխանատվության է ենթարկվել:)*

Լրատվական գործունեություն իրականացնողները և լրագրողները **պարտավոր չեն բացահայտել**
տեղեկատվության աղբյուրը, բացառությամբ որոշ դեպքերի, երբ դա պարտադրում է
դատարանը՝ քրեական գործի առիթով՝ ծանր կամ առանձնապես ծանր հանցագործության
բացահայտման նպատակով, եթե հասարակության շահերի քրեաիրավական պաշտպանության

ԱԶԿ ՀԿ-ի «Արմավիր ինֆոտուն» ծրագրի «Մեղիա մարդ» լրագրության դպրոց անհրաժեշտությունն ավելի ծանրակշիռ է, քան տեղեկատվության աղբյուրը չբացահայտելու հասարակության շահագրգռվածությունը, և սպառված են հասարակական շահերի պաշտպանության մնացած բոլոր միջոցները:

Այդ դեպքում, լրագրողի միջնորդությամբ, դատական քննությունն իրականացվում է **դռնփակ**:

Պետական մարմիններում գործունեություն իրականացնելու համար

լրատվական միջոցները

հավատարմագրվում են

լրագրողներին

Պետական մարմինը պարտավոր է, սույն օրենքին և տվյալ մարմնում լրագրողների հավատարմագրման կարգին համապատասխան, հնգօրյա ժամկետում հավատարմագրել լրագրողին՝ ՋԼՄ դիմումի հիման վրա:

Հավատարմագրման կարգում չպետք է լինեն հետևյալ դրույթները. / առկայության դեպքում իրավաբանական ուժ չունեն/

Դրույթներ, որոնք

- կսահմանափակեն հավատարմագրված լրագրողի իրավունքը՝ մասնակցելու տվյալ մարմնի, դրա ստորաբաժանումների նիստերին, այլ միջոցառումներին, բացառությամբ դրանց դռնփակ լինելու դեպքերի.
- կբացառեն տվյալ մարմնում անցկացվող միջոցառումների մասին լրագրողների՝ ողջամիտ ժամկետում տեղեկացված լինելը.
- անհավասար պայմաններ կստեղծեն հավատարմագրված լրագրողների համար.
- կսահմանափակեն լրագրողի՝ տեղեկատվություն ձեռք բերելու օրենքով սահմանված իրավունքները:

Խոսքի ազատության Սահմանափակումները

Արգելվում է

Օրենքով սահմանված կարգով գաղտնի համարվող կամ քրեորեն պատժելի արարքներ քարոզող, ինչպես նաև այնպիսի տեղեկատվության տարածումը, որը խախտում է մարդու անձնական և ընտանեկան կյանքի **անձեռնմխելիությունը**:

Արգելվում է տեսաձայնագրմամբ ստացված տեղեկատվության տարածումը, եթե դա ստացվել է տեսաձայնագրման կատարման մասին **առանց անձին զգուշացնելու**, և այդ անձն ակնկալել է, որ գտնվում է տեսաձայնագրումը կատարողի տեսադաշտից դուրս, լսելի չէ նրա համար և դրա համար ձեռնարկել է բավարար միջոցներ, բացառությամբ, երբ տեսաձայնագրումը կատարած անձի տեսադաշտից դուրս լինելու կամ նրա համար լսելի չլինելու համար ձեռնարկված միջոցներն ակնհայտորեն անբավարար են եղել:

Վերոնշյալը, ինչպես նաև մարդու անձնական և ընտանեկան կյանքին վերաբերող տեղեկատվության տարածումը թույլատրվում է, եթե դա անհրաժեշտ է **հանրային շահերի** պաշտպանության համար:

Հրապարակման հերքում

և

պատասխան

Անձն իրավունք ունի լրատվական գործունեություն իրականացնողից պահանջել **հերքելու** իր իրավունքները խախտող փաստացի անճշտությունները, որոնք տեղ են գտել լրատվական գործունեություն իրականացնողի տարածած տեղեկատվության մեջ, եթե վերջինս չի ապացուցում, որ այդ փաստերը համապատասխանում են իրականությանը:

Հերքման պահանջը կարող է ներկայացվել **մեկամսյա ժամկետում**՝ հաշված այն տեղեկատվության տարածման օրվանից, որին վերաբերում է հերքումը:

Լրատվական գործունեություն իրականացնողը հերքման պահանջն ստանալուց հետո՝ **մեկշաբաթյա ժամկետում**, պարտավոր է հերքման պահանջը ներկայացնողին տեղեկացնել հերքումը տարածելու ժամանակի մասին կամ գրավոր հայտնել հերքման տարածումը մերժելու մասին:

Հերքումն իրականացվում է լրատվության նույն միջոցում, իսկ եթե դա հնարավոր չէ, ապա հերքում պահանջողի համար ընդունելի այլ եղանակով:

Հերքումն իրականացվում է «Հերքում» խորագրի ներքո:

Պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ թեկնածուի մասին տարածված տեղեկատվության հերքումը կատարվում է 24 ժամվա ընթացքում:

Եթե մինչև քվեարկության սկիզբը մնացել է ոչ ավելի, քան 24 ժամ, ապա հերքումը կատարվում է դրա մասին պահանջն ստանալուն պես:

Հերքման պահանջի հետ անձն իրավունք ունի պահանջել իր պատասխանի հրապարակումը: Լրատվական գործունեություն իրականացնողը կարող է պատասխանի հրապարակումը գուգակցել կամ չգուգակցել հերքումով: Հերքման պահանջը բավարարված է համարվում պատասխանի հրապարակումով:

Պատասխանը չպետք է հակասի սույն օրենքի պահանջներին և պետք է վերաբերի միայն պատասխանի առարկա տեղեկատվության մեջ տեղ գտած փաստացի անճշտություններին:

Պատասխանի ծավալը չպետք է գերազանցի պատասխանի առարկա տեղեկատվության ծավալը:

Պատասխանը հրապարակվում է անվճար:

Հերքման և (կամ) պատասխանի հրապարակման պահանջը պետք է մերժվի, եթե տվյալ պահանջը՝ անանուն է.

Եթե լրատվական գործունեություն իրականացնողը հրաժարվում է տարածել հերքումը կամ պատասխանը կամ խախտում է դրանք տարածելու՝ սույն օրենքով սահմանված կարգն ու ժամկետը, ապա անձը, որի իրավունքները խախտվում են, իրավունք ունի օրենքով սահմանված կարգով դիմել դատարան՝ հերքումը տարածելու և իր պատասխանը հրապարակելու հայցով:

Լրատվական գործունեություն իրականացնողի պատասխանատվությունը

Լրատվական գործունեություն իրականացնողի կողմից այդ գործունեության իրականացումն օրենքի պահանջների խախտմամբ առաջ է բերում օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:

ԶԼՄ-ն իր հրապարակման համար ազատվում է պատասխանատվությունից

եթե

- ստացվել է լրատվական գործակալությունից.
- բխում է վիճարկող կողմի կամ նրա ներկայացուցչի հրապարակային ելույթից կամ պատասխանից կամ նրանցից ելնող փաստաթղթից.
- հրապարակային ելույթի, պետական մարմինների պաշտոնական փաստաթղթերի, լրատվության այլ միջոցի կամ հեղինակային որևէ ստեղծագործության բովանդակած տեղեկատվության բառացի կամ բարեխիղճ վերարտադրությունն է, և դա տարածելիս ինքը կատարել է հղում այդ աղբյուրին:
- Օրենքով սահմանված կարգով գաղտնի համարվող տեղեկատվության տարածման համար լրատվական գործունեություն իրականացնողը պատասխանատվության ենթակա չէ, եթե այդ տեղեկատվությունը նա ձեռք չի բերել օրենքով արգելված եղանակով, կամ ակնհայտ չի եղել, որ դա օրենքով սահմանված կարգով գաղտնիք է համարվել:
- Եթե լրատվական գործունեություն իրականացնողը տարածել է այնպիսի տեղեկատվություն, որի՝ օրենքով սահմանված կարգով գաղտնի համարվելն ակնհայտ է եղել, սակայն այդ տեղեկատվության տարածումը բխել է հանրային շահերի պաշտպանության անհրաժեշտությունից, ապա նա պատասխանատվության ենթակա չէ:

ԶԼՄ անվանում

Լրատվության միջոցի անվանումը պետք է ընդունելի լինի հասարակական բարոյականության տեսանկյունից ու տարբերվի և շփոթության աստիճանի նման չլինի լրատվության այլ միջոցի, այդ թվում՝ վերջին երկու տարիներին տարածումը դադարեցրած լրատվության միջոցի անվանմանը, եթե վերջինիս տարածողը լրատվական գործունեություն իրականացնող նույն անձը չի եղել:

ԶԼՄ թողարկման տվյալներ

Նյութական կրիչի վրա / թերթ, ամսագիր և այլն / թողարկված լրատվության միջոցի յուրաքանչյուր թողարկում պետք է ներառի՝

- լրատվության միջոցի անվանումը.
- լրատվական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձի լրիվ անվանումը, կազմակերպական- իրավական ձևը, գտնվելու վայրը, իրավաբանական անձի պետական գրանցման (կամ իրավաբանական անձի անունից գործող նրա առանձնացված ստորաբաժանման հաշվառման) վկայականի համարը, տրման օրը, իսկ եթե լրատվական գործունեություն իրականացնողը ֆիզիկական անձ է, ապա նրա անունը, ազգանունը, հասցեն, եթե նա անհատ ձեռնարկատեր է, ապա նաև պետական գրանցման վկայականի

ԱԶԿ ՀԿ-ի «Արմավիր ինֆոտուն» ծրագրի «Մեղիա մարդ» լրագրության դպրոց համարը և տրման օրը.

- լրատվության միջոցի տվյալ թողարկման համար պատասխանատու անձի անունը, ազգանունը (ըստ անձնագրի).
- տվյալ թողարկման տարին, ամիսը և ամսաթիվը.
- տվյալ թողարկման հերթական համարը.
- տվյալ թողարկման օրինակների ընդհանուր քանակը:
- Թողարկման տվյալների մեջ կարող են ներառվել սույն հոդվածում չնշված այլ տեղեկություններ:
- Հեռուստառադիոհաղորդմամբ տարածվող լրատվության միջոցի թողարկման տվյալները ներկայացվում են հեռուստատեսության և ռադիոյի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

ԶԼՄ ֆինանսավորումը

Լրատվական գործունեություն իրականացնողը, մինչև ընթացիկ տարվա մարտի երեսունմեկը ներառյալ, պարտավոր է լրատվության միջոցի հերթական թողարկման մեջ (եթե դա թողարկվում է) «Տարեկան հաշվետվություն» վերնագրի ներքո հրապարակել նախորդ տարվա ֆինանսական հաշվետվությունը՝ կապված տվյալ լրատվության միջոցին առնչվող գործունեության հետ՝ նշելով համախառն եկամտի և դրա կազմում նվիրատվությունների մասնաբաժնի չափերը:

Պարտադիր օրինակները և լրատվության միջոցների վարչական ռեգիստրը

Հայաստանի Հանրապետությունում նյութական կրիչի վրա թողարկված և Հայաստանի Հանրապետությունում տարածվող լրատվության միջոցի յուրաքանչյուր թողարկման երկուական օրինակ անվճար ուղարկվում է

- Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն,
- Հայաստանի ազգային գրադարան
- Հայաստանի ազգային գրապալատ: